

Wateringen-Heulweg 30 B
 Inventarisatie van archeologische informatie

Project	Wateringen-Heulweg 30 B
Locatie	Wateringen, Heulweg 30 B
Gemeente	Wateringen
Provincie	Zuid-Holland
Opdrachtgever	de heer C.J. Helderman, eigenaar
Opsteller	Hazenberg Archeologie Leiden M.K. Dötting en T. Hazenberg
Bevoegd gezag	Provincie Zuid-Holland contactpersoon R.H.P. Proos
Datum	3 september 2003

Kader en doelstelling

De heer C.J. Helderman, eigenaar van perceel Heulweg 30 B te Wateringen, onderzoekt de mogelijkheid tot een bestemmingswijziging van zijn perceel.

De heer Helderman wil de mogelijkheid creëren om in de toekomst (delen van) het perceel te verkopen als vestigingsmogelijkheid (huizenbouw).

De gemeente Wateringen heeft gesteld dat voorafgaand hieraan een bureau-onderzoek naar de archeologische waarden op het perceel dient te geschieden. Dit is een van de voorwaarden voor een artikel 19-procedure.

Plangebied en archeologische verwachting

Het plangebied ligt iets ten zuiden van de dorpskern van Wateringen en ten noorden van de provinciale weg N54 en staat afgebeeld op kaartblad 37 B-noord van de Topografische Kaart van Nederland (schaal 1: 25.000, Topografische Dienst, 1990). De centrumcoördinaat is 78.300 / 448.700. Oppervlakte totaal: circa 0,3 ha.

Het perceel Heulweg 30 B is in het nog vigerende bestemmingsplan van 1959/1960 aangemerkt als agrarisch gebied.

Het huidige gebruik is bebouwing, bestaande uit een woonhuis met vijver aan de voorzijde van het perceel, aan de Heulweg en kassen aan de achterzijde van het perceel.

Historisch gebruik

De Historische Atlas en de plankaart van 1960 laten geen specifieke bebouwing uit vroeger tijden zien.

Het perceel is vanaf de jaren 1930 deels bebouwd geweest met druivenserres en deels gebruikt voor de verbouw van bloemkool en bieten. In 1975 is alles vernieuwd.

Daarna is het voorste gedeelte (*bijlage 1: rood gestippeld*) met meer dan een meter grond opgehoogd.

Op deze verhoging is in 1982 een woonhuis gebouwd en is een vijver aangelegd. Het woonhuis is onderheid. De ophoging is geschied met baggergrond, afkomstig uit de voormalige vellinghaven van Wateringen (mededeling dhr. Helderman). De vijver is in deze ophoging uitgegraven.

Het achterste gedeelte is niet opgehoogd en heeft de oorspronkelijke maatveldhoogte (*bijlage 1: blauwe arcering*).

Hierop staan enkele kassen en is deels asfaltverharding aangebracht als weg en parkeerplaats. De kassen staan tot circa 0,75 m diepte in de grond.

Geologie en geomorfologie

Volgens de Archeologische Geologische Kaart van Den Haag wordt het plangebied gekenmerkt als afzettingen van Calais en Duinkerke. In de diepere ondergrond zijn lokaal Oude Duin- en Strandzanden aanwezig. De afzettingen van Calais en Duinkerke bestaan uit klei. Daartussen zijn plaatselijk veenloopjes aanwezig (Hollandveen). De top van het pakket wordt gevormd door afzettingen van Duinkerke I, hoewel plaatselijk tot in de Middeleeuwen nog klei kan zijn afgezet (Duinkerke II).

In de vochtige gebieden vond veenvorming plaats. Deze afzettingen kwamen als gevolg van klink in de loop der tijd lager in het landschap te liggen. De hogere gronden waren geschikt voor bewoning en akkerbouw terwijl de lager gelegen delen als weiland konden dienen.

Bekende archeologische waarden

Uit de geraadpleegde bronnen zijn van het betreffende perceel geen meldingen of vondsten bekend (bijlage 2: archeologische waarnemingen en monumenten). Het perceel is geen wettelijk beschermd monument.

Het perceel Heulweg 30B ligt in de nabijheid van de huidige Provinciale weg N211. Voorafgaand aan de aanleg hiervan heeft archeologisch onderzoek in het tracé plaatsgevonden. Hierbij zijn op de aanwezige strandwal sporen en vondsten zijn gedaan van een nederzetting uit de Hazendonk-cultuur (periode Hazendonk III) (midden-Neolithicum, circa 4100-3600 voor Chr.). (ARCHIS-nummers 33970, 33973; zie ook Archeologische Monumentenkaart Zuid Holland 37B-50).

Uit 1962 komt van een perceel iets verder langs de Heulweg (coördinaat 78.400 / 440.400) de melding van een amateur-archeoloog dat bij de aanleg van rioleringen de volgende zaken zijn aangetroffen: een aantal scherven, voornamelijk van Romeins aardewerk, een 'inheemse' bronzen ring en een fragment van een slijp- of wetsteen. (ARCHIS-nummer 8601).

Op het betreffende perceel aan de achterzijde van Heulweg 30B is recent (2003) een archeologische inventarisatie gepleegd in opdracht van de eigenaar projectontwikkelaar LITHOS door adviesbureau Vestigia bv. De resultaten hiervan zijn nog niet vrijgegeven.

In de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Delfland en Schieland, (gebaseerd op de indicatieve Kaart Archeologische Waarden), geeft kaartblad 1b aan dat er sprake is van een redelijke tot grote kans op sporen. Kaartblad 1a geeft aan dat er bewoning in de Romeinse Tijd te verwachten is op een complex van wadplaat-geul en komafzettingen aan of onder het huidige oppervlak.

Conclusie: verwachte archeologische waarden

Voor archeologische waarden uit de prehistorie, Romeinse Tijd of Middeleeuwen en Nieuwe Tijd zijn geen concrete aanwijzingen. Wel zijn in de omgeving vondsten gedaan uit de prehistorie (in het tracé van de provinciale weg S11/N54) en de Romeinse periode (Heulweg).

Op basis van de IKAW staat het plangebied aangemerkt als redelijk tot hoge verwachting, ingegeven door de archeologische bevindingen rondom het plangebied. De archeologische vondsten zijn echter vooral afkomstig van hoger gelegen delen. Perceel Heulweg 30B ligt echter op een andere bodemkundige ondergrond en waarbij de strandwal op een afstand van circa 200 m van de strandwal ten zuiden van het perceel ligt en de stroomgordel van de Gantel op circa 100 meter ten noorden van het perceel.

Door dit bureau-onderzoek is duidelijk dat in tegenstelling tot de verwachtingen op de IKAW het plangebied kansarm is aan archeologische waarden.

Advies

Hazenborg Archeologie Leiden adviseert het volgende:

Er is geen reden om archeologisch vervolgonderzoek te eisen bij grondwerkzaamheden op basis van de geringe kans op archeologische waarden en de geringe afmeting van het plangebied.

In verband met de archeologische voedsien in de omgeving van Heulweg 30B zou archeologische begeleiding bij grondwerkzaamheden kunnen worden overwogen.

Indien er bij grondwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, dient in overleg te worden getreden met het bevoegd gezag (in dit geval de provinciaal archeoloog van Zuid-Holland).

Literatuurlijst:

Van Veen, M.M.A. en J.A. Waasdorp, 2000. *Archeologisch-geologische kaart van Den Haag*, Haagse Oudheidkundige Publicaties nummer 5, Den Haag.

Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van

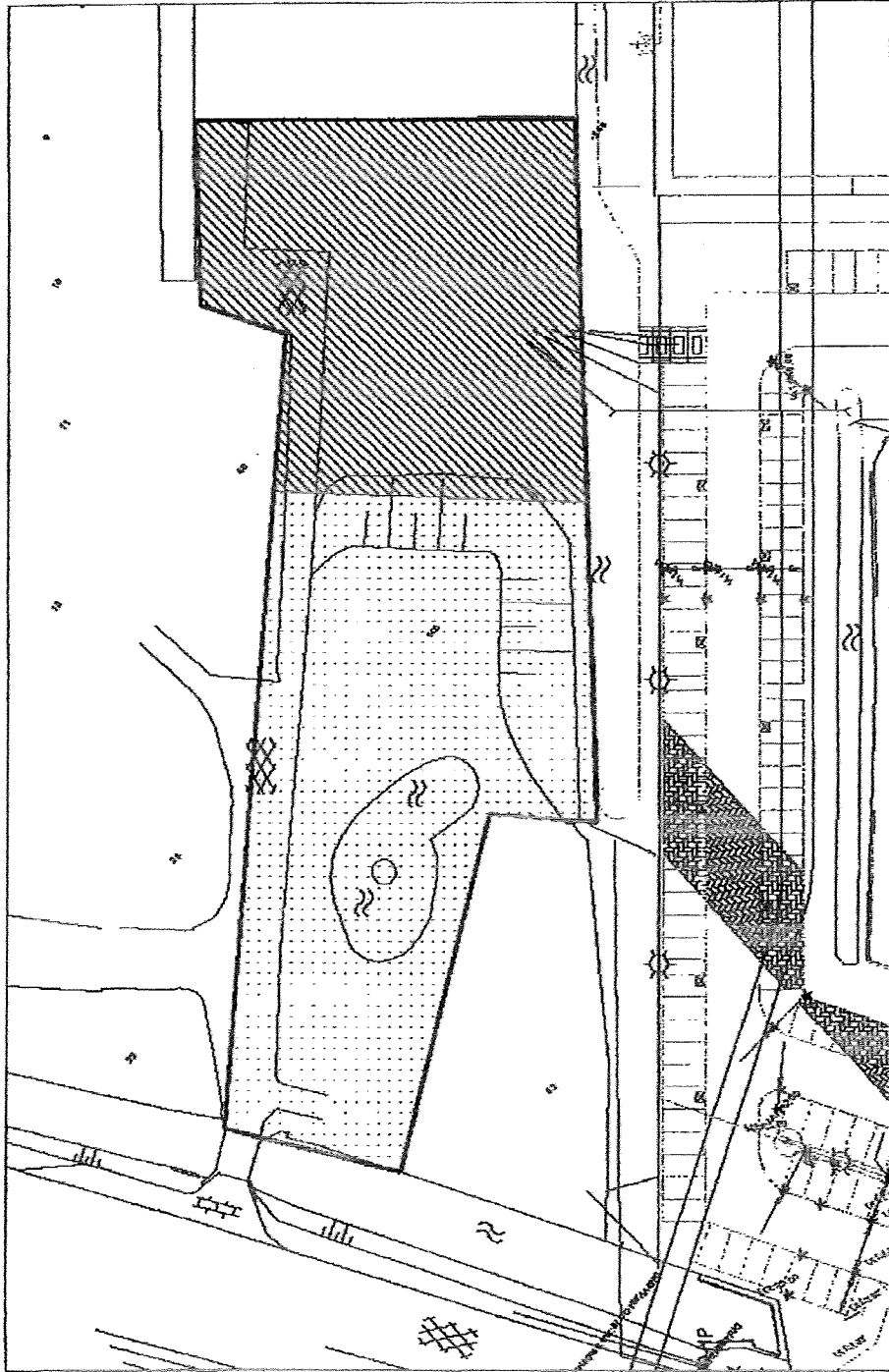
OConW, 's-Gravenhage.

Grote Provincie-Atlas van Zuid-Holland, 1990. Wolters-Noordhoff bv, Groningen

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, 1994 *Archeologische Monumentenkaart Zuid-Holland*. ROB / Provincie Zuid-Holland, Amersfoort / 's-Gravenhage

Provincie Zuid-Holland, 2002. *Cultuur-Historische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Delfland en Schieland Bollenstreek*. Provincie Zuid-Holland, 's-Gravenhage

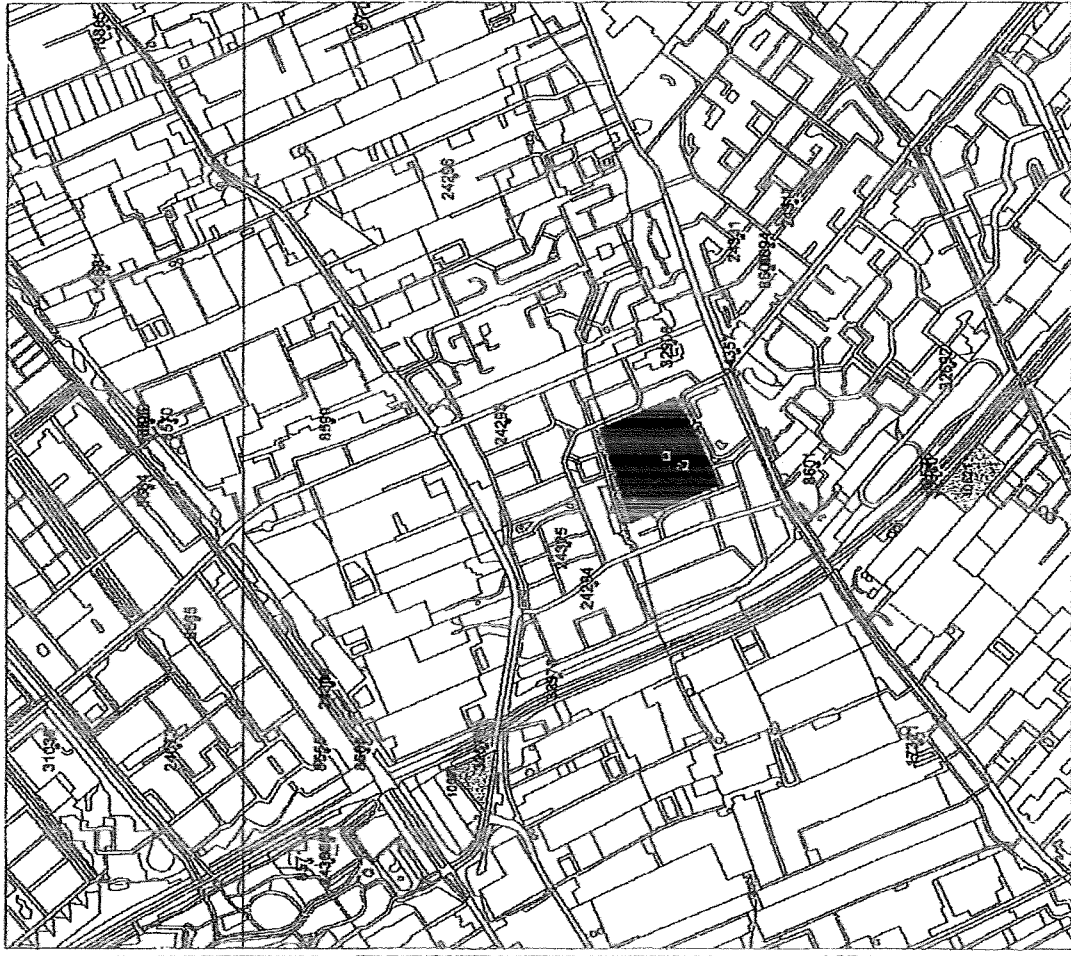
Grote Historische Atlas van Nederland deel I West-Nederland 1839-1859. 1990. Wolters-Noordhoff, Groningen

Bijlage 1 Wateringen Plangebied
Heulweg 30B

Wateringen

waarnemingen en monumenten

cthan

25-07-2003

Legenda

- WAARNEMINGEN
- MONUMENTEN
- archeologische beelden
- archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde, beschermd
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- TOPTO

0 500 m

N
4

ROB
Archisil

Wateringen-Heulweg 30 B

inventarisatie van archeologische informatie

Project	Wateringen-Heulweg 30 B
Locatie	Wateringen, Heulweg 30 B
Gemeente	Wateringen
Provincie	Zuid-Holland
Opdrachtgever	de heer C.J. Helderman, eigenaar
Opsteller	Hazenberg Archeologie Leiden M.K. Dütting en T. Hazenberg
Bevoegd gezag	Provincie Zuid-Holland contactpersoon R.H.P. Proos
Datum	3 september 2003

Kader en doelstelling

De heer C.J. Helderman, eigenaar van perceel Heulweg 30 B te Wateringen, onderzoekt de mogelijkheid tot een bestemmingswijziging van zijn perceel.

De heer Helderman wil de mogelijkheid creëren om in de toekomst (delen van) het perceel te verkopen als vestigingsmogelijkheid (huizenbouw).

De gemeente Wateringen heeft gesteld dat voorafgaand hieraan een bureau-onderzoek naar de archeologische waarden op het perceel dient te geschieden. Dit is een van de voorwaarden voor een artikel 19-procedure.

Plangebied en archeologische verwachting

Het plangebied ligt iets ten zuiden van de dorpskern van Wateringen en ten noorden van de provinciale weg N54 en staat afgebeeld op kaartblad 37 B-noord van de Topografische Kaart van Nederland (schaal 1: 25.000, Topografische Dienst, 1990). De centrumcoördinaat is 78.300 / 448.700. Oppervlakte totaal: circa 0,3 ha.

Het perceel Heulweg 30 B is in het nog vigerende bestemmingsplan van 1959/1960 aangemerkt als agrarisch gebied.

Het huidige gebruik is bebouwing, bestaande uit een woonhuis met vijver aan de voorzijde van het perceel, aan de Heulweg en kassen aan de achterzijde van het perceel.

Historisch gebruik

De Historische Atlas en de plankaart van 1960 laten geen specifieke bebouwing uit vroeger tijden zien.

Het perceel is vanaf de jaren 1930 deels bebouwd geweest met druivenseries en deels gebruikt voor de verbouw van bloemkool en bieten. In 1975 is alles vernieuwd.

Daarna is het voorste gedeelte (*bijlage 1: rood gestippeld*) met meer dan een meter grond opgehoogd. Op deze verhoging is in 1982 een woonhuis gebouwd en is een vijver aangelegd. Het woonhuis is onderdeel. De ophoging is geschied met baggergrond, afkomstig uit de voormalige veilinghaven van Wateringen (mededeling dhr. Helderman). De vijver is in deze ophoging uitgegraven.

Het achterste gedeelte is niet opgehoogd en heeft de oorspronkelijke maaiveldhoogte (*bijlage 1: blauwe arcering*).

Hierop staan enkele kassen en is deels asfaltverharding aangebracht als weg en parkeerplaats. De kassen staan tot circa 0,75 m diepte in de grond.

Geologie en geomorfologie

Volgens de Archeologische Geologische Kaart van Den Haag wordt het plangebied gekenmerkt als afzettingen van Calais en Duinkerke. In de diepere ondergrond zijn lokaal Oude Duin- en Strandzanden aanwezig. De afzettingen van Calais en Duinkerke bestaan uit klei. Daartussen zijn plaatselijk veenloopjes aanwezig (Hollandveen). De top van het pakket wordt gevormd door afzettingen van Duinkerke I, hoewel plaatselijk tot in de Middeleeuwen nog klei kan zijn afgezet (Duinkerke III).

In de vochtige gebieden vond veenvorming plaats. Deze afzettingen kwamen als gevolg van klink in de loop der tijd lager in het landschap te liggen. De hogere gronden waren geschikt voor bebouwing en akkerbouw terwijl de lager gelegen delen als weidegrond konden dienen.

Bekende archeologische waarden

Uit de geraadpleegde bronnen zijn van het betreffende perceel geen meldingen of vondsten bekend (bijlage 2: archeologische waarnemingen en monumenten). Het perceel is geen wettelijk beschermd monument.

Het perceel Heulweg 30B ligt in de nabijheid van de huidige Provinciale weg N211. Voorafgaand aan de aanleg hiervan heeft archeologisch onderzoek in het tracé plaatsgevonden. Hierbij zijn op de aanwezige strandwal sporen en vondsten zijn gedaan van een nederzetting uit de Hazendonk-cultuur (periode Hazendonk III) (midden-Neolithicum, circa 4100-3600 voor Chr.). (ARCHIS-nummers 33970, 33973; zie ook Archeologische Monumentenkaart Zuid-Holland 37B-50).

Uit 1962 komt van een perceel iets verder langs de Heulweg (coördinaat 78.400 / 449.400) de melding van een amateur-archeoloog dat bij de aanleg van rioleringen de volgende zaken zijn aangetroffen: een aantal scherven, voornamelijk van Romeins aardewerk, een 'inheemse' bronzen ring en een fragment van een slijp- of wetsteen. (ARCHIS-nummer 8601).

Op het belendende perceel aan de achterzijde van Heulweg 30B is recent (2003) een archeologische inventarisatie gepleegd in opdracht van de eigenaar projectontwikkelaar LITHOS door adviesbureau Vestigia bv. De resultaten hiervan zijn nog niet vrijgegeven.

In de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Delfland en Schieland, (gebaseerd op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden), geeft kaartblad 1b aan dat er sprake is van een redelijke tot grote kans op sporen. Kaartblad 1a geeft aan dat er bewoning in de Romeinse Tijd te verwachten is op een complex van wadplaat-geul en komafzettingen aan of onder het huidige oppervlak.

Conclusie: verwachte archeologische waarden

Voor archeologische waarden uit de prehistorie, Romeinse Tijd of Middeleeuwen en Nieuwe Tijd zijn geen concrete aanwijzingen. Wel zijn in de omgeving vondsten gedaan uit de prehistorie (in het tracé van de provinciale weg S11/N54) en de Romeinse periode (Heulweg).

Op basis van de IKAW staat het plangebied aangemerkt als redelijk tot hoge verwachting, ingegeven door de archeologische bevindingen rondom het plangebied. De archeologische vondsten zijn echter vooral afkomstig van hoger gelegen delen. Perceel Heulweg 30B ligt echter op een andere bodemkundige ondergrond en waarbij de strandwal op een afstand van circa 200 m van de strandwal ten zuiden van het perceel ligt en de stroomgordel van de Gantel op circa 100 meter ten noorden van het perceel.

Door dit bureau-onderzoek is duidelijk dat in tegenstelling tot de verwachtingen op de IKAW het plangebied kansarm is aan archeologische waarden.

Advies

Hazenberg Archeologie Leiden adviseert het volgende:

Er is geen reden om archeologisch vervolgonderzoek te eisen bij grondwerkzaamheden op basis van de geringe kans op archeologische waarden en de geringe afmeting van het plangebied.

In verband met de archeologische vondsten in de omgeving van Heulweg 30B zou archeologische begeleiding bij grondwerkzaamheden kunnen worden overwogen.

Indien er bij grondwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, dient in overleg te worden getreden met het bevoegd gezag (in dit geval de provinciaal archeoloog van Zuid-Holland).

Literatuurlijst:

Van Veen, M.M.A. en J.A. Waasdorp, 2000. *Archeologisch-geologische kaart van Den Haag*, Haagse Oudheidkundige Publicaties nummer 5, Den Haag.

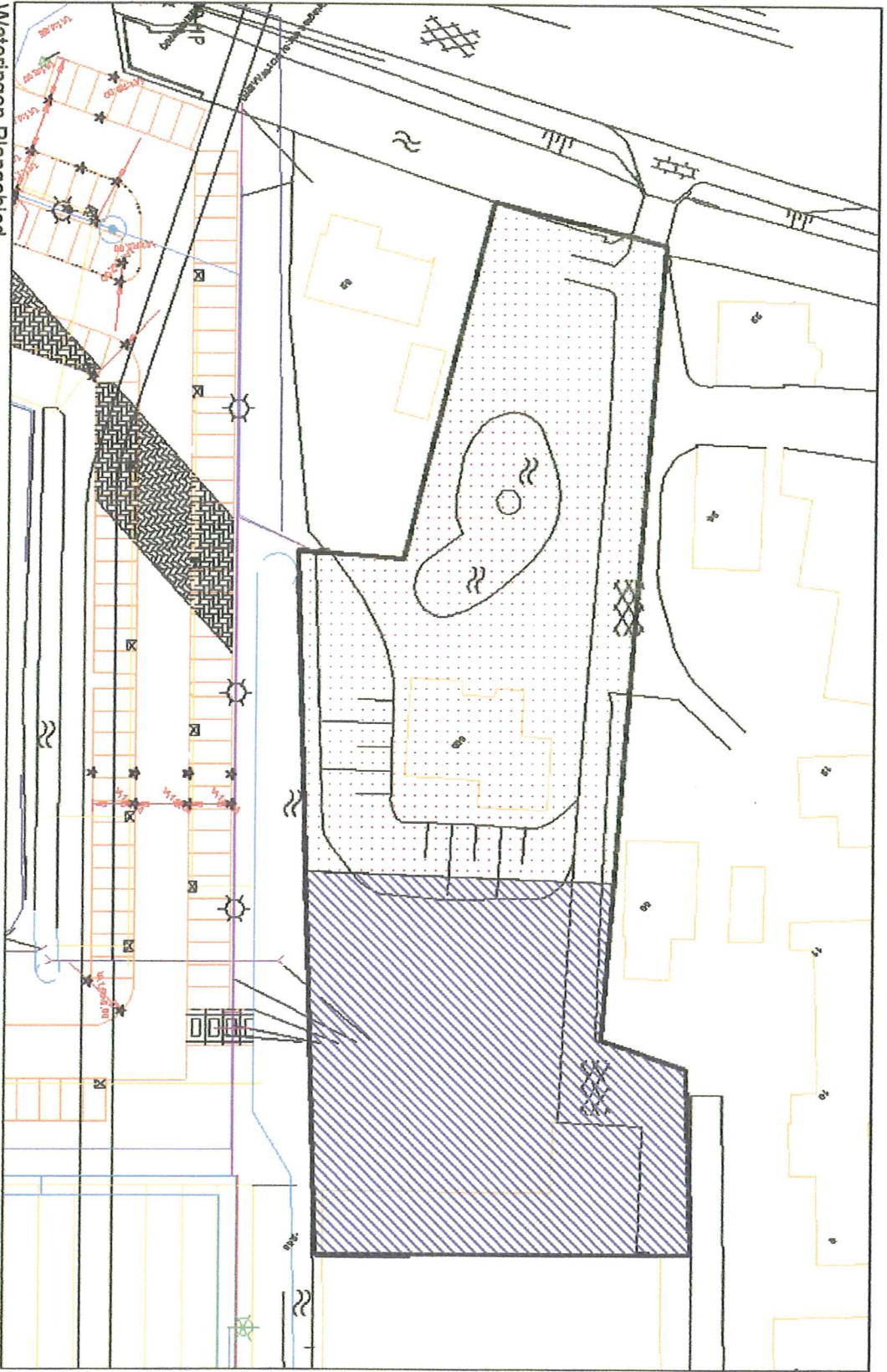
Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van OCenW, 's-Gravenhage.

Grote Provincie-Atlas van Zuid-Holland, 1990. Wolters-Noordhoff bv, Groningen

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, 1994 *Archeologische Monumentenkaart Zuid-Holland*. ROB / Provincie Zuid-Holland, Amersfoort / 's-Gravenhage

Provincie Zuid-Holland, 2002, *Cultuur-Historische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Delfland en Schieland Bollenstreek*. Provincie Zuid-Holland, 's-Gravenhage

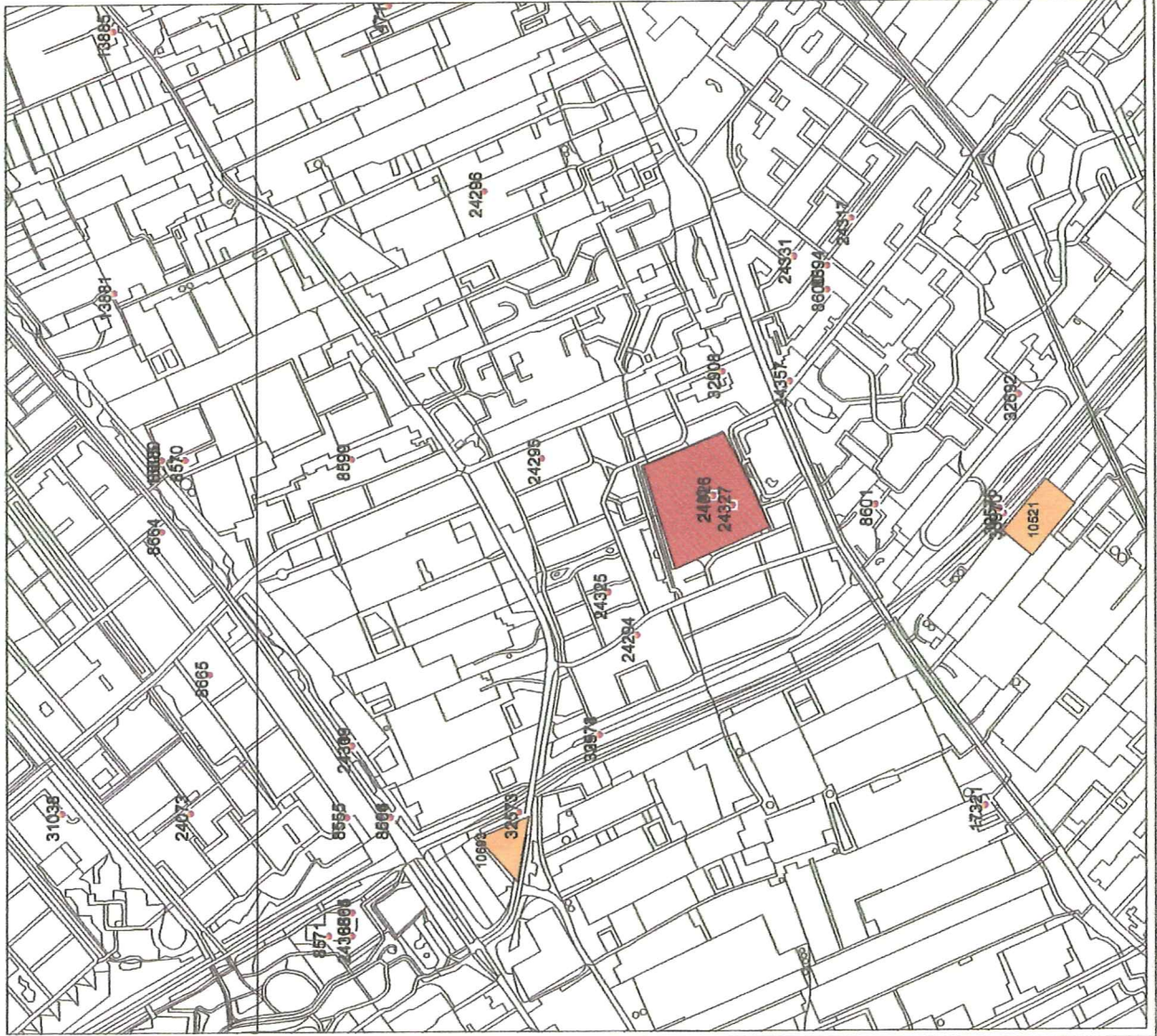
Grote Historische Atlas van Nederland deel I West-Nederland 1839-1859. 1990. Wolters-Noordhoff, Groningen

Bijlage 1 Wateringen Plangebied
Heulweg 30B

Wateringen

waarnemingen en monumenten

cithan

Legenda

- WAARNEMINGEN
- MONUMENTEN
 - archeologische beeldenis
 - archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - TOP10

ROB
ArchisII

25-07-2003